

SODBA SODIŠČA (prvi senat)
z dne 18. oktobra 2007*

V zadevi C-62/05 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča, vložene 10. februarja 2005,

Nordspedizionieri di Danielis Livio & C. Snc v postopku likvidacije, s sedežem v Trstu (Italija), ki jo zastopa G. Leone, odvetnik,

Livio Danielis, stanujoč v Trstu, ki ga zastopa G. Leone, odvetnik,

Domenico D'Alessandro, stanujoč v Trstu, ki ga zastopa G. Leone, odvetnik,

pritožniki,

* Jezik postopka: italijanščina.

druga stranka v postopku:

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata X. Lewis, zastopnik, skupaj z G. Bambarom, odvetnikom, z naslovom za vročanje v Luxembourggu,

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, A. Tizzano, R. Schintgen, A. Borg Barthet (poročevalec) in M. Ilešič, sodniki,

generalni pravobranilec: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 30. novembra 2006,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi
16. januarja 2007

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Nordspedizionieri di Danielis Livio & C. Snc v postopku likvidacije (v nadaljevanju: Nordspedizionieri), Livio Danielis in Domenico d'Alessandro s pritožbo predlagajo razveljavitev sodbe Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 14. decembra 2004 v zadevi Nordspedizionieri di Danielis Livio in drugi proti Komisiji (T-332/02, ZOdl., str. II-4405, v nadaljevanju: izpodbijana sodba).

Pravni okvir

- 2 Carinska ureditev Skupnosti predvideva možnost popolnega ali delnega povračila plačanih uvoznih ali izvoznih dajatev oziroma odpusta zneska carinskega dolga. Pogoji za odpust dajatev, ki veljajo za ta primer, so bili določeni v členu 13 Uredbe Sveta (EGS) št. 1430/79 z dne 2. julija 1979 o povračilu ali odpustu uvoznih ali izvoznih dajatev (UL L 175, str. 1), kot je bila spremenjena z Uredbo Sveta (EGS) št. 3069/86 z dne 7. oktobra 1986 (UL L 286, str. 1, v nadaljevanju: Uredba št. 1430/79).
- 3 Člen 13(1), prvi pododstavek, Uredbe št. 1430/79 določa:

„1. Povračilo ali odpust uvoznih dajatev sta mogoča v posebnih primerih [...], ki izhajajo iz okoliščin, pri katerih ne gre niti za goljufivo ravnanje niti za očitno malomarnost udeleženega.“

- 4 Člen 36 Uredbe Sveta (EGS) št. 222/77 z dne 13. decembra 1976 o tranzitu Skupnosti (UL L 38, str. 1) določa:

„1. Kadar se ugotovi, da je med ali v zvezi s skupnostno tranzitno operacijo v določeni državi članici nastala kršitev ali nepravilnost, ta država članica v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi, brez poseganja v kazenski pregon, izterja carine in druge dajatve, ki se lahko izterjajo.

2. Kadar kraja nastanka kršitve ali nepravilnosti ni mogoče ugotoviti, se šteje, da je taka kršitev ali nepravilnost nastala:

- a) kadar se med skupnostno tranzitno operacijo odkrije kršitev ali nepravilnost pri uradu tranzita, ki se nahaja na notranji meji: v državi članici, ki jo je prevozno sredstvo ali blago nazadnje zapustilo;
- b) kadar se med skupnostno tranzitno operacijo odkrije kršitev ali nepravilnost pri uradu tranzita v smislu člena 11(d), druga alineja: v državi članici, v katere pristojnost sodi urad;
- c) kadar se med skupnostno tranzitno operacijo kršitev ali nepravilnost ne odkrije pri uradu tranzita, ampak na ozemlju države članice: v državi članici, v kateri je bila odkrita;

- d) kadar pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu: v zadnji državi članici, na ozemlje katere je na podlagi obvestil o prehodu dokazano, da je prevozno sredstvo ali blago vstopilo;
- e) kadar se kršitev ali nepravilnost odkrije po koncu skupnostne tranzitne operacije: v državi članici, v kateri je bila odkrita.“

- 5 Člen 1 Sporazuma o vzajemni administrativni pomoči v odkrivanju in preprečevanju carinskih prekrškov, ki sta ga 10. novembra 1965 sklenili Italijanska republika in Socialistična federativna republika Jugoslavija (v nadaljevanju: sporazum o pomoči), predvideva:

„Carinske uprave pogodbenih strank si pod pogoji, določenimi v tem sporazumu, zagotavljajo vzajemno pomoč, da bi preprečile, odkrile in kaznovale kršitve svoje carinske ureditve.“

- 6 V skladu s členom 4 tega sporazuma:

„Carinska uprava vsake pogodbene stranke na lastno pobudo ali na zahtevo carinske uprave druge stranke izvaja specialen nadzor na območju v svoji pristojnosti:

[...]

- da bi zagotovila varstvo carinskih in davčnih interesov posameznih držav, si bo vsaka carinska uprava predvsem prizadevala preprečevati, da bi se blago, izvoženo na njeno ozemlje, tihotapilo v finančno škodo druge pogodbene stranke.

Na zahtevo se bo izvedel poseben nadzor v primeru izvoza teh izdelkov, ki so na ozemlju druge pogodbene stranke bolj in posebej obdavčeni.“

Dejansko stanje

- 7 Nordspedizionieri, ki so jo ustanovili carinski zastopniki in ima sedež v Trstu, je 30. oktobra 1991 pri carinskem uradu na Fernetičih predložila deklaracijo za zunanji skupnostni tranzit za izvoz kartonske embalaže, ki je izvirala iz Slovenije in je bila namenjena v Španijo. Nordspedizionieri je 5. in 16. novembra 1991 predložila dve drugi deklaraciji za skupnostni tranzit, ki sta ustrezali deklaraciji z dne 30. oktobra.
- 8 Kmalu po izpolnitvi carinskih formalnosti za tretjo tranzitno operacijo je direktor carinskega urada na Fernetičih od Guardia di Finanza (carinska policija) zahteval, naj pregleda vsebino tovara. Ta je zadevni tovornjak, ki je že zapustil carinsko območje, zasledovala in prestregla po nekaj kilometrih ter ga napotila nazaj v carinski urad. Pri njegovem pregledu je bilo ugotovljeno, da kartonska embalaža ni bila prazna, kot je bilo navedeno v tranzitni deklaraciji, ampak so bile v njej cigarete. Voznik tovornjaka je bil pridržan, tovornjak in tovor ter dokumente, ki jih je imel voznik, pa so zasegli.

- 9 Med preiskavo, ki so jo italijanski carinski organi izvedli v sodelovanju s slovenskimi, so ugotovili, da je voznik tovornjaka sodeloval pri treh podobnih primerih tihotapljenja cigaret, pri katerih sta bili uporabljeni tranzitni deklaraciji z dne 30. oktobra in 5. novembra 1991, ki ju je sestavila družba Nordspedizionieri. Italijanski organi so med preiskavami teh primerov tihotapljenja odkrili skladišče nezakonito uvoženega blaga, kjer so med preiskavo 8. aprila 1992 zasegli 8010 kg cigaret.
- 10 Pritožniki so 16. oktobra 1992 od davčne službe glavnega carinskega urada v Trstu kot glavni zavezanci skupnostnega tranzita za operaciji z dne 30. oktobra in 5. novembra 1991 prejeli odločbo za plačilo zneska 2.951.462.300 ITL kot dajatve za v tujini izdelane tobačne izdelke, ki so bili nezakonito uvoženi in dani v prosti promet na carinskem ozemlju Skupnosti. Ker so italijanski carinski organi tovor z dne 16. novembra 1991 zasegli, še preden je bil dan v prosti promet, zanj pritožnikom ni bilo naloženo plačilo carine.
- 11 Pritožniki so 14. novembra 2000 pri službah Komisije Evropskih skupnosti vložili zahtevek za odpust dajatev. Ta zahtevek so podprli italijanski organi, ki so junija 2001 Komisiji predložili zahtevek za odpust carinskih dajatev v znesku 497.598.687 ITL.
- 12 Komisija je 28. junija 2002 izdala odločbo REM 1401 (v nadaljevanju: sporna odločba), s katero je ta zahtevek zavrnila. Ugotovila je, da v obravnavani zadevi ni šlo za poseben položaj v smislu člena 13 Uredbe št. 1430/79, ki bi izhajal iz okoliščin, pri katerih ne gre niti za goljufivo ravnanje niti za očitno malomarnost pritožnikov, tako da odpust uvoznih dajatev ni upravičen.

Tožba pred Sodiščem prve stopnje in izpodbijana sodba

- 13 Pritožniki so v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 30. oktobra 2002 vložili tožbo zoper sporno odločbo.
- 14 Pritožniki so v utemeljitev svojih predlogov za razglasitev ničnosti te odločbe uveljavljali dva tožbena razloga.
- 15 Prvi tožbeni razlog se je nanašal na več vsebinskih napak v izpodbijani odločbi, z drugim tožbenim razlogom pa so zatrjevali obstoj posebnega položaja in neobstoje goljufivega ravnanja ali malomarnosti v smislu člena 13 Uredbe št. 1430/79. Podredno so zahtevali delni odpust carinskih dajatev.
- 16 Sodišče prve stopnje je glede prvega tožbenega razloga ugotovilo, da v sporni odločbi ni bilo napačno ugotovljeno dejansko stanje glede opisa načina izvedenega pregleda tovora. Za nedopustnega je razglasilo očitke o domnevni napaki pri znesku zahtevanega odpusta, ker so za izračun tega zneska pristojni izključno nacionalni organi.
- 17 Glede drugega tožbenega razloga je Sodišče prve stopnje uvodoma opozorilo, da ima Komisija pooblastilo za odločanje po prostem preudarku pri uporabi člena 13(1) Uredbe št. 1430/79, ki pomeni splošno klavzulo pravičnosti. Navedlo je še, da se za njegovo uporabo zahtevata dva kumulativna pogoja: i) obstoj posebnega položaja in ii) neobstoje goljufivega ravnanja ali očitne malomarnosti zadevnega gospodarskega subjekta.

- 18 Sodišče prve stopnje je v zvezi z obstojem posebnega položaja ocenilo, da pritožniki niso izkazali, da so italijanski organi vnaprej vedeli za tihotapljenje cigaret. Prav tako je zavrnilo njihovo trditev, da je tihotapljenje, katerega žrtve so bili, presegalo poslovna tveganja, povezana z njihovo poklicno dejavnostjo. Preden je Sodišče prve stopnje prišlo do zaključka, da carinski organi niso odgovorni za resne kršitve, je ugotovilo, da niso zavezani fizično pregledati vseh čezmejnih prevozov in da sporazum o pomoči slovenskim carinskim organom ne nalaga, da morajo italijanske organe nemudoma obvestiti o vsakem prevozu tobačnih izdelkov, ki zapusti njihovo ozemlje in je namenjeno v Italijo.
- 19 Sodišče prve stopnje je tudi menilo, da nezmožnost pregleda tovornjaka, ki jo zatrjujejo pritožniki, ne pomeni dejavnika, ki bi jih postavil v izjemen položaj v primerjavi z drugimi gospodarskimi subjekti, in torej ne dopušča utemeljitev posebnega položaja v smislu člena 13 Uredbe št. 1430/79 (sodba z dne 7. septembra 1999 v zadevi De Haan, C-61/98, Recueil, str. I-5003, točka 52). V zvezi z vzpostavitvijo ravnotežja med vpletenimi interesi je Sodišče prve stopnje menilo, da Komisija ni le izključila uporabe člena 13 Uredbe št. 1430/79, temveč je tudi preučila, ali okoliščine primera sodijo med poslovna tveganja, ki jih običajno nosijo carinski zastopniki, in sklenilo, da niso presegale običajnega poslovnega tveganja, povezanega s to dejavnostjo.
- 20 Sodišče prve stopnje je sklenilo, da pritožnikom ni uspelo dokazati, da je Komisija pooblastilo za odločanje po prostem preudarku kršila z oceno, da okoliščine primera ne pomenijo posebnega položaja. Ker tega položaja ni bilo, ni bil nujen preskus drugega pogoja glede neobstoja goljufivega ravnanja ali očitne malomarnosti. Zato je Sodišče prve stopnje drugi tožbeni razlog zavrnilo kot neutemeljenega.

- 21 Na koncu je Sodišče prve stopnje zavrnilo tudi zahtevek za delni odpust carinskih dajatev za zaplenjene tobačne izdelke in presodilo, da vprašanje ugasnitve carinskega dolga z zaplembo dela blaga, ki je predmet carinskih dajatev, ne sodi na področje uporabe člena 13 Uredbe št. 1430/79.
- 22 Ker je bila njihova tožba zavrnjena, so pritožniki 10. februarja 2005 vložili pritožbo.

Predlogi strank

- 23 Pritožniki Sodišču predlagajo, naj:
- razglasi ničnost sporne odločbe, s katero je Komisija razglasila, da odpust uvoznih dajatev za znesek 497.589.687 ITL ni upravičen;
 - nasprotno razglasi, da je v skladu s členom 13(1) Uredbe št. 1430/79 v tem primeru dopusten odpust dajatev, ker v korist pritožnikov obstajajo posebne okoliščine, pri katerih ne gre za malomarnost ali goljufivo ravnanje;
 - Komisiji naloži plačilo stroškov postopka na prvi stopnji in tega postopka pred Sodiščem.

24 Tožena stranka na prvi stopnji Sodišču predlaga, naj:

- pritožbo, ki so jo vložili pritožniki, v celoti zavrne;

- pritožnikom naloži plačilo lastnih stroškov ter stroškov, ki so bili Komisiji naloženi v postopku na prvi stopnji in pred Sodiščem.

Pritožba

25 Pritožniki se v utemeljitvi pritožbe sklicujejo na štiri pritožbene razloge.

Prvi pritožbeni razlog

26 Sklicujoč se na člen 36(3) Uredbe št. 222/77, pritožniki izpodbijajo obstoj carinskega dolga, saj naj ne bi bili izpolnjeni vsi pogoji za nastanek tega dolga, zlasti pogoj, ki izhaja iz sodne prakse in je vezan na obvestitev glavnega zavezanca (sodbi z dne 21. oktobra 1999 v zadevi *Lensing & Brockhausen*, C-233/98, Recueil, str. I-7349, točka 31, in z dne 20. januarja 2005 v zadevi *Honeywell Aerospace*, C-300/03, ZOdl., str. I-689, točka 26). Sodišče bi moralo po uradni dolžnosti preveriti, ali je ta temeljni pogoj za izterjavo carinskega dolga podan, ker Sodišče prve stopnje tega ni storilo po uradni dolžnosti.

- 27 Komisija navaja, da je ta pritožbeni razlog nedopusten, ker ni bil uveljavljan pred Sodiščem prve stopnje.
- 28 Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da bi dejstvo, da se stranki dopusti, da pred Sodiščem prvič uveljavlja razlog, ki ga ni uveljavljala pred Sodiščem prve stopnje, pomenilo, da se ji dovoli, da Sodišču, katerega pristojnost glede pritožb je omejena, predloži širši spor, kot je bil predložen Sodišču prve stopnje. V okviru pritožbe je pristojnost Sodišča omejena na presojo pravnih vprašanj, ki so bila obravnavana na prvi stopnji (glej zlasti sodbi z dne 26. oktobra 2006 v zadevi Koninklijke Coöperatie Cosun proti Komisiji, C-68/05 P, ZOdl., str. I-10367, točka 96, in z dne 27. februarja 2007 v zadevi Gestoras Pro Amnistía in drugi proti Svetu, C-354/04 P, ZOdl., str. I-1579, točka 30).
- 29 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da čeprav so pritožniki iz razlogov, ki niso povezani s tem pritožbenim razlogom, pred Sodiščem prve stopnje izpodbijali natančen znesek carinskega dolga, pred tem sodiščem niso nikoli uveljavljali trditve o obstoju tega dolga.
- 30 Poleg tega je treba glede opredelitve tega pritožbenega razloga kot vprašanja javnega reda, ki jo uveljavljajo pritožniki, opozoriti, da je edini namen določb člena 13 Uredbe št. 1430/79 omogočiti gospodarskim subjektom oprostitev plačila dajatev, ki so jim zavezani, če so izpolnjeni določeni posebni pogoji in če ni podana malomarnost ali goljufigo ravnanje, in ne da se jim omogoči izpodbijanje načela izterljivosti dolga (glej zlasti sodbo z dne 6. julija 1993 v zadevi CT Control (Rotterdam) in JCT Benelux proti Komisiji, C-121/91 in C-122/91, Recueil, str. I-3873, točka 43). Iz tega sledi, da se pritožniki zoper sporno odločbo ne morejo uspešno sklicevati na trditve, s katerimi želijo izkazati nezakonitost odločb pristojnih nacionalnih organov, s katerimi so zavezani plačilu spornih dajatev (glej zgoraj navedeno sodbo CT Control (Rotterdam) in JCT Benelux proti Komisiji,

točka 44). Sodišču prve stopnje torej ni bilo treba po uradni dolžnosti uveljavljati določbe, za uporabo katere ni bilo pristojno.

31 Iz tega sledi, da je prvi pritožbeni razlog treba zavreči kot nedopustnega.

Drugi pritožbeni razlog

32 Pritožniki zatrjujejo, da naj bi Sodišče prve stopnje z vsebinsko nepravilnimi in nepopolnimi ugotovitvami o okoliščinah odkritja tovora cigaret in z izkrivitvijo dokazov glede presoje obstoja posebnega položaja nepravilno uporabilo člen 13 Uredbe št. 1430/79, ko je presojalo, ali obstaja poseben položaj. V točki 29 izpodbijane sodbe naj bi se Sodišče prve stopnje oprlo na nepravilno rekonstrukcijo dejstev, ko je potrdilo, da so carinski uradi v Fernetičih zahtevali, da Guardia di Finanza pregleda tovor, ki je bil predmet deklaracije z dne 16. novembra 1991, medtem ko je bil pregled v resnici opravljen zunaj carinskega območja po izpolnitvi formalnosti in po tem, ko je bil tovornjak že več kilometrov na italijanskem ozemlju. Natančen potek dejstev in razlogi, ki so resnično privedli do odredbe za pregled tovora tovornjaka, so razvidni iz sodbe, ki jo je izdalo Tribunale penale di Trieste (Italija) 4. novembra 1998 in s katero so bili obsojeni storilci zadevnih tihotapljenj. Ta potek naj bi potrjevala tudi pisna izjava, ki jo je g. Portale, tedanji direktor carinskega urada Fernetiči, podal 15. januarja 2005.

- 33 Nasprotno Komisija meni, da Sodišče prve stopnje ni storilo napake pri rekonstrukciji dejstev in pri presoji, da v sporni odločbi ni napačno ugotovljeno dejansko stanje in da mu je bil znan trenutek, ko je bil izveden pregled tovora cigaret. Poleg tega meni, da izjava g. Portale pomeni nov dokaz v tem postopku in ga je zato treba razglasiti za nedopustnega.
- 34 V zvezi s tem zadošča ugotovitev, da se predstavitev dejstev, ki jo je opravilo Sodišče prve stopnje v zvezi z okoliščinami odkritja tovora cigaret, popolnoma ujema s potekom dogodkov, kot so ga opisali pritožniki. Točka 11 izpodbijane sodbe se namreč glasi: „Po izpolnitvi carinskih formalnosti [...] je bilo dovoljeno, da tovornjak nadaljuje pot. Malo za tem je direktor carinskega urada v Fernetičih od carinske policije parkirišča tega območja zahteval, naj pregleda tovor tovornjaka. Carinska policija je tovornjak, ki je že zapustil carinsko območje, zasledovala in prestregla nekaj kilometrov po prestopu meje.“
- 35 Drugi pritožbeni razlog, ki se nanaša na nepravilnost ali izkrivljanje dejanskih ugotovitev, je tako usmerjen zoper predstavitev dejstev Sodišča prve stopnje, ki se dejansko ujema s tisto, s katero jo pritožniki želijo zamenjati. Zato ga je treba zavrniti.

Tretji pritožbeni razlog

- 36 Pritožniki zatrjujejo, da je Sodišče prve stopnje neustrezno uporabilo člen 13 Uredbe št. 1430/79. Svoj pritožbeni razlog delijo na več trditev, ki po njihovem mnenju omogočajo sklepanje o obstoju posebnega položaja v smislu te določbe, in sicer:

- da so bili žrtve goljufije, ki presega poslovno tveganje, ki je običajno povezano z njihovo dejavnostjo;
- da je bila Guardia di Finanza seznanjena o tihotapljenju in da ni takoj posredovala, da bi razkrila tihotapsko mrežo;
- da so bili dobroverni in so imeli legitimna pričakovanja v zvezi s prejetimi dokumenti;
- da carinski organi niso pregledali tovorov;
- da jim je bil onemogočen nadzor nad prevozi in
- da v sporni odločbi ni bilo doseženo ravnotežje vpletenih interesov.

Prvi očitek

- Trditve strank

³⁷ Temeljni očitek, ki so ga pritožniki natančno oblikovali, se nanaša na to, da naj bi Sodišče prve stopnje pri razlagi sporazuma o pomoči napačno uporabilo pravo. Slovenski carinski organi naj bi namreč, v nasprotju z ugotovitvami v točki 79

izpodbijane sodbe, v skladu s tem sporazumom bili zavezani preprečevati tihotapljenje s tem, da italijanske organe obveščajo o tranzitu davčno občutljivega blaga, saj bi v nasprotnem primeru ta sporazum izgubil svoj smisel.

- 38 Pritožniki se večkrat navezujejo na sporazum o pomoči, njegova nepravilna razlaga naj bi namreč vplivala na presojo več njihovih trditev. Poleg tega se sklicujejo na dobro vero glede dokumentov, ki so jim bili poslani, in na legitimna pričakovanja v zvezi z njihovo pravilnostjo. Nepogojno so zaupali v to, da bodo slovenski carinski organi, ki bi morali prijaviti tranzit občutljivega blaga, izpolnili mednarodne obveznosti. Glede poslovnega tveganja trdijo, da njihov položaj ni enak položaju katerega koli drugega carinskega zastopnika, ampak le položaju zastopnikov, ki lahko zaupajo v izpolnitev mednarodne obveznosti. Trditev, da jih dejstvo, da so prestopili mejo in da ni bilo mogoče pregledati tovarnjaka, ni postavilo v poseben položaj, ker te okoliščine zadevajo neomejeno število gospodarskih subjektov, naj bi bila napačna, ker bi Sodišče prve stopnje pri tej presoji moralo upoštevati nenavaden položaj, ki je privedel do neizpolnitve obveznosti iz sporazuma o pomoči.
- 39 V povezavi s svojimi stališči o domnevni seznanjenosti Guardia di Finanza o tihotapljenju pritožniki tudi navajajo, da je treba načelo, izvedeno v sodbi De Haan, navedena v točki 19 te sodbe, v tem primeru vsekakor uporabiti, ker so slovenski organi kršili sporazum o pomoči s tem, ko svojih italijanskih kolegov niso obvestili o tranzitu tovorov s cigaretami.
- 40 Komisija navaja, da iz besedila sporazuma o pomoči, zlasti iz njegovega člena 4, zadnja alinea, izhaja, da se poseben nadzor občutljivega blaga lahko izvede le na zahtevo italijanskih organov in da iz tega ni mogoče sklepati o obveznosti obveščanja. Ta sporazum naj ne bi predvideval splošne obveznosti slovenskih

organov, da morajo italijanske organe obvestiti o naravi tovara. Komisija zato meni, da se pritožniki ne morejo sklicevati na legitimno pričakovanje, ker je to lahko podano le, če so sami pristojni organi oblikovali podlago za pričakovanja zavezancev, kar pa ne more veljati v primeru, ko so bili organi zapeljani v zmoto z netočnimi deklaracijami zavezancev (sodba Sodišča prve stopnje z dne 10. maja 2001 v zadevi Kaufring in drugi, T-186/97, T-187/97, od T-190/97 do T-192/97, T-210/97, T-211/97, od T-216/97 do T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 in T-147/99, Recueil, str. II-1337).

— Presoja Sodišča

- 41 Opozoriti je treba, da člen 13(1) Uredbe št. 1430/79 vsebuje splošno klavzulo pravičnosti, ki naj bi pokrivala izjemen položaj deklaranta v primerjavi z drugimi gospodarskimi subjekti, ki opravljajo isto dejavnost (zgoraj navedena sodba De Haan, točka 52). Pritožniki zatrjujejo, da bi obstoj posebnega položaja v smislu te sodne prakse lahko upravičili z nespoštovanjem obveznosti iz sporazuma o pomoči, ki ga je Sodišče prve stopnje nepravilno razlagalo. Da bi lahko presodili utemeljenost tega pritožbenega razloga, je zato nujno ugotoviti, ali sporazum o pomoči od carinskih organov resnično zahteva, da prijavijo vse prevoze davčno občutljivega blaga, zlasti cigaret.
- 42 Čeprav člen 1 sporazuma o pomoči na splošno izraža voljo preprečevati, odkrivati in kaznovati kršitve carinskih predpisov, pa besedilo tega člena natančneje določa, da bo ta vzajemna pomoč zagotovljena pod pogoji, določenimi v tem sporazumu. Zato je treba upoštevati naslednje posebne določbe.

- 43 Na podlagi člena 4(1) sporazuma o pomoči carinski organi izvajajo poseben nadzor glede oseb, blaga in vozil, ki se štejejo za sumljive, in to kolikor je mogoče na svojo pobudo ali na zahtevo carinskih organov druge države pogodbenice. Ta dvojni pogoj omogoča razlago, da ni splošne obveznosti za carinske organe, da na svojo pobudo izvajajo poseben nadzor.
- 44 Drugi pododstavek člena 4(2) podrobneje obravnava izvoz izdelkov, ki so na ozemlju druge države pogodbenice obdavčeni s posebno in višjo davčno stopnjo. Ker je to primer izvoza cigaret v Italijo, se v obravnavanem primeru upošteva ta določba. Slednja določa poseben nadzor glede teh izdelkov na zahtevo. Nič ne nakazuje na to, da bi bila taka zahteva vložena.
- 45 Kot je generalni pravobranilec med drugim navedel v točki 103 sklepnih predlogov, bi obveznost državi pogodbenici, da brez posebnih zahtev sistematično nadzoruje in sporoča vse informacije, ki so povezane z davčno občutljivim blagom, presegla razumna pričakovanja takega sporazuma o pomoči. Okrožnica italijanskega ministrstva za finance z dne 14. januarja 1985, ki zadeva uporabo tega sporazuma, prav tako ne vsebuje nobenih podatkov, ki bi namigovali na tako zavezujočo obveznost.
- 46 Iz tega sledi, da je Sodišče prve stopnje pravilno ugotovilo, da sporazum o pomoči ne določa obveznosti slovenskih carinskih organov, da prijavijo vse prevoze cigaret, ki so namenjeni v Italijo. Prvi očitke je zato treba zavrnil kot neutemeljenega.

Drugi očitek

— Trditve strank

- ⁴⁷ Pritožniki, v nasprotju z ugotovitvami Sodišča prve stopnje, zatrjujejo, da nadzor z dne 16. novembra 1991 nikakor ni bil naključen, ampak je bil izveden ciljno na podlagi prejete informacije o resnični naravi tovora. Izjava g. Portale naj bi to tudi potrjevala. Po njihovem mnenju naj bi bila Guardia di Finanza tako seznanjena z nedovoljenim prometom s tobačnimi izdelki in naj bi ga namerno dopustila, da bi razkrila tihotapsko mrežo. To naj bi med drugim pojasnilo, zakaj so italijanski organi zelo kmalu po odkritju tovora cigaret že imeli informacije, potrebne za odvzem prostosti več drugim osebam, povezanim s to operacijo, in so izvedli preiskavo v zadevnem skladišču cigaret. Sodišče naj bi v zgoraj navedeni sodbi De Haan podobna dejstva opredelilo kot poseben položaj.
- ⁴⁸ Po mnenju Komisije so bile prejšnje nepravilnosti odkrite šele po nadzoru z dne 16. novembra 1991 in preiskavi, ki je sledila. Zato naj bi Sodišče prve stopnje pravilno ugotovilo, da pogoji, zahtevani za uporabo načela, razglašenega v zgoraj navedeni sodbi De Haan, niso izpolnjeni.

— Presoja Sodišča

- ⁴⁹ Opozoriti je treba, da je pritožba v skladu s členom 225(1) ES omejena na pravna vprašanja. Tako je samo Sodišče prve stopnje pristojno za ugotavljanje in presojo

upoštevnih dejstev ter presojo dokazov, razen v primeru njihovega izkrivljanja (v tem smislu glej sodbi z dne 1. junija 1994 v zadevi Komisija proti Brazzelli Lualdi in drugi, C-136/92 P, Recueil, str. I-1981, točki 49 in 66, ter z dne 10. decembra 2002 v zadevi Komisija proti Camar in Tico, C-312/00 P, Recueil, str. I-11355, točka 69).

- 50 Ugotoviti je treba, da v tem primeru namen trditve pritožnikov ni, da se izkaže izkrivljanje dejstev Sodišča prve stopnje, temveč so omejene na to, da postavijo pod vprašaj dejstva, kot jih je to ugotovilo.
- 51 Razen tega in v vsakem primeru je treba navesti, da vsebina izjave g. Portale, ne glede na vprašanje, ali bi bila dopustna, ne vsebuje nobenega elementa, na podlagi katerega bi lahko dokazali, da so italijanski organi vnaprej vedeli za tihotapljenje. G. Portale v njej nasprotno zatrjuje, da so carinski organi v Fernetičih na podlagi informacije, ki so jo neuradno prejeli od svojih slovenskih kolegov, nemudoma izvedli nadzor zadevnega tovornjaka. Zato ta izjava ne more služiti kot dokaz za to, da so italijanski organi namerno dopustili tihotapljenje, da bi razkrili tihotapsko mrežo.
- 52 Zato je treba ugotoviti, da je drugi očitek tretjega pritožbenega razloga treba razglasiti za nedopustnega, ker oporeka ugotovitvi Sodišča prve stopnje glede dejstev.

— Druge trditve pritožnikov

- 53 V nadaljevanju je treba tudi poudariti, da so pritožniki predstavili vrsto drugih trditve zlasti v zvezi s pomanjkanjem kakršnega koli nadzora carinskih organov nad

tovori, z nezmožnostjo pritožnikov nadzirati prevoze in z ravnotežjem vpletenih interesov.

- 54 Vendar je treba ugotoviti, da pritožniki v svojih trditvah v tej zvezi niso oblikovali nobenega očitka zoper izpodbijano sodbo, ampak so le ponovili trditve, ki so jih že podali pred Sodiščem prve stopnje, in svoje pomisleke usmerili zoper sporno odločbo Komisije. V repliki so na primer očitali, da Komisija pri vzpostavitvi ravnotežja med vpletenimi interesi ni upoštevala sporazuma, ki ga je podpisala z družbo Philip Morris in s katerim se je slednja zavezala plačati 1,25 milijarde USD za nadomestilo škode, ki jo je Skupnost imela zaradi kaznivih dejanj tihotapljenja, ki so bila storjena pred tem sporazumom, pri čemer pa niso navedli, kaj Sodišču prve stopnje očitajo.
- 55 Iz člena 225 ES, člena 58, prvi pododstavek, Statuta Sodišča in člena 112(1)(c) Poslovnika Sodišča izhaja, da je treba v pritožbi natančno navesti oporekane dele sodbe ali sklepa, katerih razveljavitev se predlaga, kot tudi pravne trditve, ki na poseben način podpirajo ta predlog. Tej zahtevi ne ustreza pritožba, ki se omejuje na tožbene razloge in trditve, ki so že bili predloženi Sodišču prve stopnje, ne da bi vsebovala navedbe, s katerimi bi natančneje opredelila pravno napako izpodbijane sodbe. Dejansko taka pritožba pomeni predlog za vnovično preučitev tožbe, vložene pred Sodiščem prve stopnje, za kar pa Sodišče ni pristojno (sodbi z dne 4. julija 2000 v zadevi Bergaderm in Goupil proti Komisiji, C-352/98 P, Recueil, str. I-5291, točki 34 in 35, ter z dne 30. septembra 2003 v zadevi Eurocoton in drugi proti Svetu, C-76/01 P, Recueil, str. I-10091, točki 46 in 47).
- 56 Ker trditve pritožnikov v okviru tretjega pritožbenega razloga ne vsebujejo nobenega natančnega očitka zoper izpodbijano sodbo, jih je treba zavreči kot nedopustne. Prvi oziroma drugi očitek je treba zavrniti kot neutemeljenega oziroma zavreči kot nedopustnega.

Četrty pritožbeni razlog

- 57 S četrty pritožbenim razlogom pritožniki navajajo, da je izpolnjen tudi drugi pogoj za uporabo člena 13 Uredbe št. 1430/79, namreč neobstoj vsakršne „malomarnosti ali goljufivega ravnanja“ subjekta, če bi Sodišče v skladu z njihovim predlogom moralo šteti, da v tem primeru obstaja poseben položaj v smislu te določbe.
- 58 Ker je bil tretji pritožbeni razlog zavrtnjen in ker je Sodišče prve stopnje pravilno menilo, da v tem primeru ni obstajal poseben položaj v smislu člena 13 Uredbe št. 1430/79, je treba ugotoviti, da je treba ta pritožbeni razlog zavrtniti kot brezpredmetnega.
- 59 Iz navedenega izhaja, da je pritožba delno nedopustna, delno brezpredmetna in delno neutemeljena. Zato jo je treba zavrtniti.

Stroški

- 60 V skladu s členom 69(2) Poslovnika, ki velja za pritožbeni postopek na podlagi člena 118 tega poslovnika, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili priglašeni. Komisija je predlagala, naj se pritožnikom naloži plačilo stroškov, in ker ti niso uspeli s svojimi pritožbenimi razlogi, se jim naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- 1. Pritožba se zavrne.**
- 2. Nordspedizionieri di Danielis Livio & C. Snc v postopku likvidacije, L. Danielisu in D. D'Alessandru se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi